

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

**V International Science Conference
«Concepts and use of technologies in
practice»**

November 28 – 30, 2022

London, Great Britain

CONCEPTS AND USE OF TECHNOLOGIES IN PRACTICE

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

London, Great Britain

(November 28 – 30, 2022)

9.	Бестужева С.В., Алекберлі Л.І.К. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗБУТОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	36
10.	Гринь В.П., Костяк А.Л. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	41
11.	Губін К.Г. ГОЛОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УКРАЇНІ	44
12.	Двігун А.О. РИЗИКИ ПОГІРШЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	47
13.	Задорожна О.Г., Марченко Л.В. РОЛЬ ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ В ЕКОНОМІЦІ КИТАЮ	52
14.	Задорожна О.Г., Гу Сян, Жень Цзіні ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В КИТАЇ ТА ЙОГО МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	58
15.	Козуб В.О., Сидорова Ю.О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	62
16.	Махінько В.Я. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	66
17.	Пізнюр Д.В., Фостолович В.А. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ЗАКЛАДУ НА РИНКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	71
18.	Шевченко І.О. МЕТАВСЕСВІТ ЯК ПЛАТФОРМА ЦИФРОВОЇ ТОРГІВЛІ	74

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗБУТОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Бестужева С. В.,

канд. екон. наук, доцент,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Алекберлі Лумуханим Ібрагім кизи,

студентка 2 року навчання

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Теоретичні дослідження змістовності та ролі збуту у господарській діяльності підприємства у цілому, та його зовнішньоекономічній діяльності зокрема, обумовлюють необхідність формування збутового механізму для забезпечення конкурентних переваг та стійких позицій на цільових ринках.

Для визначення особливостей формування збутового механізму доцільно детальніше розглянути його зміст метою уникнення вузькості трактування або ж, навпаки, не включення другорядних і не значущих складових у нього.

З позиції теорії менеджменту кожна система управління має своєрідні входи (її елементи, через які інформація із навколишнього середовища надходить до неї) і виходи (елементи, через які інформація та продукт – товари, послуги, фінанси тощо – підприємства надходять у зовнішнє середовище), тобто функціонування системи управління здійснюється за певним визначеним механізмом.

В економічній літературі існує велика різноманітність назв механізмів: «господарський механізм», «економічний механізм», «організаційний механізм», «соціально-економічний», «механізм управління» тощо. Однак вищезазначені категорії, на думку автора, можуть бути різними за суттю, доповнювати одна одну, або ототожнюватися, що обумовлює доцільність їх поглибленого аналізу у сутнісному вимірі.

У великому тлумачному словнику української мови механізм розкривається як «...система, пристрій, спосіб, що визначає порядок діяльності, а також як – система певних елементів, що приводить у дію внутрішній пристрій машини, устаткування тощо» [3, с. 263].

Згідно з визначенням, наведеним в економічній енциклопедії під редакцією С. В. Мочерного, механізм є системою, пристроєм, способом, що визначає порядок певного виду діяльності [4, с. 355]. А в економічному енциклопедичному словнику під редакцією цього ж автора зміст категорії розширюється за рахунок надання додаткового пояснення, згідно з яким механізм є системою прямих і опосередкованих взаємозв'язків між економічними явищами і процесами, передусім між протилежними сторонами, а

також між підсистемами та елементами, які виникають у різних типів економічних систем та між ними. В роботі автором зауважується, що «теоретичним вираженням економічного механізму є відповідна система взаємозв'язків між економічними законами і категоріями» [5, с. 496].

Більш чітке й більш математизоване формулювання пропонується у науковій праці Л. І. Лопатнікова, який визначив механізм як взаємодію між суб'єктами і центром, що складається з трьох стадій: кожен суб'єкт у приватному порядку посилає центру повідомлення, центр, отримавши всі повідомлення, обчислює передбачуваний результат, його оголошує та, за потребою, втілює у життя [6, с. 8].

Найбільш наближеним до поняття механізму є господарський механізм, який згідно з визначенням С. В. Мочерного є системою «основних форм, методів і важелів використання економічних законів, вирішення суперечностей спільного способу виробництва, реалізації власності, а також всебічного розвитку людини й узгодження її інтересів з інтересами колективу, класу, суспільства» [4, с. 269].

На думку О. В. Березіна, господарський механізм являє собою «сукупність організаційних структур та конкретних форм і методів управління, а також правових норм, за допомогою яких реалізуються діючі в конкретних умовах економічні закони, процес відтворення» [2, с. 66-67]. На думку авторів, в даному визначенні дане поняття є досить заплутаним та не структурованим (правові норми розглядаються як методи реалізації економічних законів, що з юридичної точки зору є не вірним).

В наукових роботах С. С. Ніколенко та І. О. Пінчук [8, с. 56], а також Г. В. Саєнко та О. О. Папаїки [10, с. 261-262] надається визначення саме господарському механізму – це абстрактна суспільна система, наповнена сукупністю зв'язків і відносин, що діють у суспільно-економічній системі держави. Вчені досліджують зміст господарського механізму як засобу управління суспільними й економічними процесами суспільства, але при цьому не формують методів використання даних засобів при управлінні, що знижує теоретичну значущість та прикладний характер такого визначення.

На рівні підприємства господарський механізм, на думку С. С. Ніколенка та І. О. Пінчук, розглядається як сукупність організаційних форм і методів ведення господарювання, що включають систему планування, економічне стимулювання, структуризацію апарату управління, стилю його роботи [8, с. 57].

Отже, аналіз теоретичних підходів щодо визначення сутності понять «механізм» свідчить про відсутність на теперішній час єдиної концепції щодо взаємодії, ролі та місця цієї категорії.

Вважаємо, що більш універсальним поняттям для багатьох сфер діяльності є механізм, через який позначається система, спосіб, сукупність методів, засобів впливу, взаємозв'язків, але в будь-якому випадку розуміється, що він складається з часток, взаємна дія яких (по суті використання) спрямовує економічні процеси та забезпечує функціонування і розвиток.

Тоді під збутовим механізмом у сфері міжнародного бізнесу пропонуємо розуміти сукупність методів та інструментів організації збутової діяльності підприємства у зовнішньоекономічній сфері, яка спрямована на досягнення максимального економічного результату.

На рис. 1. наведено розроблену М. Є. Рогозою та І. А. Сененко структурно-логічну модель механізму управління об'єктом господарювання [9, с. 117], який пропонуємо трансформувати у збутовий механізм зовнішньоекономічної діяльності на основі проведених досліджень сутності збуту, збутової діяльності і механізму, а також обґрунтування ролі збуту у розвитку міжнародного бізнесу суб'єктів господарювання.

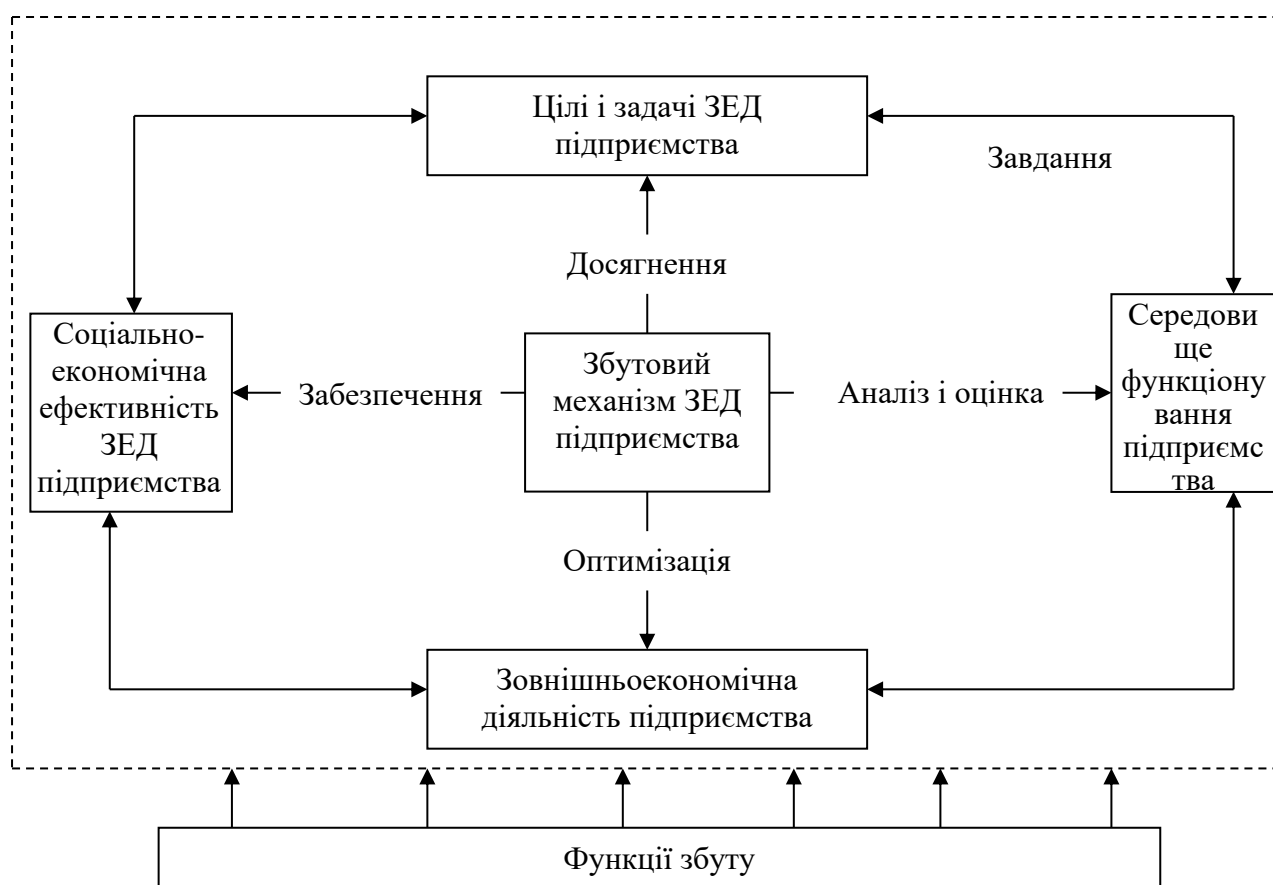

Рис. 1. Структурно-логічна модель збутового механізму зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Збутовий механізм повинен забезпечувати ефективне виконання чотирьох завдань:

- досягати цілі й завдання зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- забезпечувати оптимальну збутову діяльність;
- забезпечувати соціально-економічну ефективність ЗЕД підприємства;
- враховувати зміни середовища діяльності.

Відповідно до наведеної моделі збутовий механізм зовнішньоекономічної діяльності забезпечує реалізацію цілей та завдань підприємства у сфері міжнародного бізнесу через узгодження своїх інтересів із зовнішнім середовищем функціонування (цільовими закордонними ринками) та враховує певні обмеження (бар'єри входу на цільові зовнішні ринки), особливості.

Взаємодія цих елементів і блоків зумовлюється зовнішніми і внутрішніми чинниками. Зовнішніми вхідними чинниками функціонування збутового механізму є система ринкових регуляторів, система державного регулювання міжнародного бізнесу, зв'язки з іноземними господарюючими суб'єктами та власні цілі підприємства.

Система ринкових регуляторів (ціни, конкуренція, попит і пропозиція на товари і фінансові ресурси) у загальному комплексі чинників має вирішальне значення. Їх вплив на швидкість, інтенсивність та злагодженість функціонування елементів і блоків механізму управління безсумнівний, – як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях.

Система державного регулювання міжнародного бізнесу також є одним із важливих зовнішніх чинників функціонування збутового механізму, оскільки заходами державного регулювання активізується зовнішньоекономічна діяльність у пріоритетних галузях і секторах економіки. Зв'язки з іноземними господарюючими суб'єктами виявляють себе як двосторонні процеси залучення суб'єктами господарювання капіталів, сировини, людських ресурсів, інформації тощо.

На ефективність функціонування збутового механізму впливають також чинники внутрішнього середовища – трудові, матеріальні, фінансові, екологічні та інші ресурси виробництва. Власні цілі підприємства (економічні, соціальні, технічні та ін.), узгоджені з іншими зовнішніми чинниками, є відчутною рушійною силою міжнародної збутової діяльності.

Оскільки, відповідно до сучасних вимог, збутовий механізм повинен постійно адаптуватися як до зовнішніх, так і внутрішніх умов, тобто дотримуватися принципу динамічної рівноваги, що є передумовою цього подальшого розвитку [7, с. 61], то при його формуванні необхідно враховувати внутрішні й зовнішні чинники середовища, в якому здійснюється зовнішньоекономічна діяльність.

Таким чином, у наш час спостерігається збільшення ролі збутової діяльності підприємств в наслідок трансформаційних явищ в економіці, загострення конкурентної боротьби за ринки збуту. Конкуренція висуває перед підприємствами жорсткі умови їх діяльності, що примушує шукати нові форми ділового співробітництва з метою укріплення фінансової стійкості своєї діяльності та стійких конкурентних позицій на цільових ринках. Тому підприємства звертаються за допомогою до посередників та інших суб'єктів посередництва, які сприяють більш ефективній збутовій діяльності на підприємстві.

Сучасні умови господарювання вимагають від підприємств пошуку нових підходів до формування збутового механізму у сфері міжнародного бізнесу,

функціонування якого забезпечуватиме досягнення ключових факторів успіху на цільових зовнішніх ринках. Тому авторами пропонується впровадження логістичного підходу у збутовий механізм підприємств, які працюють на зовнішніх ринках. Переваги та особливості його впровадження у збутову діяльність підприємств вже були достатньо повно висвітлені у науковій статті Бестужевої С. В. та Козиревої К. М. [1, с. 16].

Саме впровадження логістичного підходу сприяє досягненню оптимальних результатів у зовнішньоекономічній діяльності за рахунок оптимізації кожного складового елемента збутового механізму та в умовах нестабільності зовнішнього середовища сформувавши гнучку та адаптивну зовнішньоекономічну стратегію.

Література:

1. Бестужева С. В., Козирева К. М. Особливості впровадження логістичного підходу в управління міжнародною збутовою діяльністю підприємства. Науковий погляд: економіка та управління. 2018. №1 (59). С. 13-19.
2. Березін О. В., Карпенко Ю. В. Теорія і практика забезпечення ефективного використання потенціалу торговельних підприємств : монографія. Полтава : ІнтерГрафіка, 2012. 203 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад, і голов, ред. В. Т. Бусел]. Київ : ВТФ «Перун», 2007. 1736 с.
4. Економічна енциклопедія: наукове видання у 3-х т. Т. 2 / відп. ред. С. В. Мочерний. Київ: Академія, 2000. 848 с.
5. Економічний енциклопедичний словник: том 1 / за ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2005. 616 с.
6. Лопатников Л. И. Экономико-математический словарь. Москва : Дело, 2009. 520 с.
7. Маркіна І. А. Менеджмент підприємства: навч. посіб.. Київ : НМЦ Укоопосвіта, 2000. 268 с.
8. Ніколенко С. С., Пінчук І. О. Господарсько-політичний механізм сучасної ринкової економіки : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. 153 с.
9. Рогоза М. Є., Сененко І. А. Управління соціально-економічним розвитком підприємств: механізми, моделі формування та організація процесів: монографія. Полтава : Вид. ПУЕТ, 2014. 218 с.
10. Саєнко Г. В., Папаїка О. О. На шляху до стійкого розвитку економіки: господарський механізм взаємодії. Донецьк : ДонДУЕТ ім. М. Тугана-Барановського, 2005. 928 с.